

တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချၢအဂၢၢ်အကျိၤတဖၣ်

တၢ်လိၤကိၢ်လၢဖိသၣ်အပူၤ

တၢ်လိၤကိၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်?

တၢ်လိၤကိၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဖဲနီၢ်ခိၣ်အတၢ်ကိၢ်အါန့ၣ်ဒီးညီၣ်န့ၣ် (၃၈ ဒီၣ်ကရံၣ်အဖီခိၣ်)န့ၣ်လီၤ. တၢ်လိၤကိၢ်မ့ၢ်ပှၢ်အနုၤဆၢၣ်တၢ်ခိၣ်ဆၢလၢအမၤစၢၤတၢ်ဒုးသံကွဲၣ်တၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကၢ်တၢ်ဆါယၢ်န့ၣ်လီၤ. တလိၣ်လၢဘၣ်ကူစါယါဘျါတၢ်လိၤကိၢ်အနီၢ်ကစၢ်အဂီၢ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ဖိသၣ်ကတူၢ်ဘၣ်တၢ်တမ့ၢ်တလၢဒိၣ်မးဖဲအလိၤကိၢ်ဒီးကဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်အိၣ်ကသံၣ်ကသီလၢကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်လၢကအိၣ်မုၢ်ထီၣ်အါထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢဖိသၣ်အဂီၢ်ညီၣ်န့ၣ်လၢအနုၤတၢ်ကူဘၣ်ကၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါယၢ်တဖၣ်လၢအဂီၢ်တဆူၣ်ဘၣ်လၢအလိၤကိၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်အသးဒီးစၢ်, ကဲထီၣ်အသးအဘျီဒီးအါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကူဘၣ်ကၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါယၢ်တဖၣ်ညီၣ်န့ၣ်မၤအသးဖဲဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်ဘၣ်ဒုးဘၣ်ဒုးဒီးဖိသၣ်အဂၢၢ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်ဖဲအစးထီၣ်မ့ၢ်ဆါခိၣ်တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ မ့တမ့ၢ် ကွဲန့ၣ်လီၤ.

လၢဖိသၣ်အဂီၢ်ညီၣ်န့ၣ်တနံၣ်အတီၢ်ပူၤမၤန့ၢ်တၢ်ကူဘၣ်ကၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါယၢ် ၅ခါဒီးအခါ၁၀အဘၣ်စၢၤ, ဒီး ၂ခါ မ့တမ့ၢ် ၃ခါ ညီၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်အသးတပယူၣ်ယီသ့န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ်လၢအထီၣ်မ့ၢ်ဆါခိၣ်တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲကဘၣ်ခံဘျီဒ်တၢ်ကူဘၣ်ကၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါယၢ်တဘျုးခါလၢတနံၣ်အတီၢ်ပူၤသန့ကတနီၤတမၤန့ၢ်ဘၣ်. တဘျီတခိၣ်လိၤကၢ်လၢတအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချၢနီၣ်တဘျီ, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အံၤတလိၣ်လၢဘၣ်ကိၢ်ဘၣ်ဂီၤဘၣ်. မိၢ်ပၢ်တဖၣ်အါဆံးအါဘျီဘၣ်ယိၣ်လၢအဖိဂံၢ်တြီၤဆၢတၢ်ဆါအတၢ်ကိၢ်တၢ်ခဲ, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အံၤညီၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်သးအနီၢ်ကိၢ်ဘၣ်.

တၢ်လိၤကိၢ်ကဲထီၣ်အသးဒ်လဲၣ်?

အါဒ်တၢ်တက့ၢ်တၢ်လိၤကိၢ်တဖၣ်ကဲထီၣ်သးခိၣ်ဖျါဘဲရၢး(စ)တၢ်ဆါယၢ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်မ့ၢ်ဆူၣ်မ့ၢ်ဂီၤတၢ်ဘၣ်တမ့ၢ်အတၢ်ဆါန့ၣ်လီၤ. တၢ်လိၤကိၢ်လၢညီၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်သးစ့ၤတဖၣ်ကဲထီၣ်သးခိၣ်ဖျါဘဲတံရံၤတၢ်ကူဘၣ်ကၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါတခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်လိၤကိၢ်ကဲထီၣ်သးတမ့ၢ်လၢဖဲတဖၣ်ထီၣ်အယီၤဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ဖဲတဖၣ်ထီၣ်ကမၤတမ့ၢ်တလၢနဖိဖးဒိၣ် မ့တမ့ၢ် ကသးအနုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လိၤကိၢ်ထီၣ်အါအိၣ်ပညီ တမ့ၢ်လၢဖိသၣ်တဂၤမၤန့ၢ်တၢ်ကူဘၣ်ကၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါလၢလိၤဘၣ်ယိၣ်အါထီၣ်ဘၣ်.

ညီၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်အသးဒ်လဲၣ်?

တၢ်ပနီၣ်တၢ်တခါလၢနဖိအိၣ်ဒီးတၢ်ကူဘၣ်ကၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါမ့ၢ်ဝဲတအါတစ့ၤအဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဒ်အညီၣ်န့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်အတၢ်အိၣ်သးအသိးဘၣ်. ဝံးဒီးနကဟ်သ့ၣ်ပၢ်သးလၢအလိၤကိၢ်, အဂီၢ်အဘၣ်စၢၤလိၤဒီးအသးအနုၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဒ်ဒီးအိၣ်တၢ်မ့တမ့ၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲဒ်ညီၣ်န့ၣ်အသိးန့ၣ်ဘၣ်. တၢ်ဆါယၢ်အါဒ်တၢ်တက့ၢ်ယံၣ်တနွံယၣ်ယၣ်, ဘၣ်ဆၣ်အခိၣ်ထံးစ့ၤသီညီၣ်န့ၣ်အနုၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဟုကယၣ်ဖိသၣ်လၢအလိၤကိၢ်

နဖိအတၢ်ကိၢ်မ့ၢ်ဒိၣ်ဒီးအိၣ်တမ့ၢ်တလၢန့ၣ်နမၤကွၢ်တၢ်ယိယိဖိအပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်သ့-

- ဒုးကူသိးနဖိလၢတၢ်ကူတၢ်ကၤအဖုံလၢအဘၣ်အီၤမုၢ် - အကြၢးအဘၣ်ဒီးခိၣ်ယၢၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟးဆူးခိၣ်ယၢၤလၢအခုၣ် (မ့တမ့ၢ် လုၢ်ထံခုၣ်) ဒ်တၢ်အံၤကမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ကနိးကစုၢ်, လၢကမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်လိၤကိၢ်
- ဒုးအိၣ်အီၤလၢ ၅ၤရၤစံၤတၢ်မိ မ့တမ့ၢ် အံၤဘူၤဖြဲဖဲ (ခဲခါစလၢ်မ့ၢ်ကသံၣ်ကသီတဖၣ်လၢတၢ်ကူစါယါဘျါတၢ်ဆါ) ထဲဒ်ဖဲလၢနဖိအတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်အီၤတမ့ၢ်တလၢ, ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်ထဲတၢ်လိၤကိၢ်တခါဒီးဘၣ်.
- တဘၣ်ကိၢ်ဘၣ်ဂီၤအါတလၢလၢနဖိတအိၣ်တၢ်အယီ (ဒ်ညီၣ်န့ၣ်အသိး) တဂ့ၤ, ဘၣ်ဆၣ်မၤလိၤတၢ်လၢနဖိကအိၣ်တၢ်လၢလၢပုၤပုၤန့ၣ်တက့ၢ်. ကျဲးစးဒုးအိၣ်အီၤလၢတၢ်အထံအနီၢ်တဆံးတက့ၢ်ခဲအံၤခဲအံၤန့ၣ်တက့ၢ်.

- ဘဲရား(စ)တစ်ဆယ့်လေးအကူဘဏ်ကန်ဘဏ်အိတ်ကွန်တလိတ်ကူစီယာဘျီအီလီဆီဘဏ်။ ဘဲးတံရံယာတစ်ကူဘဏ်ကန်ဘဏ်တစ်ဆယ့်လေးကလိတ်ကသံဏ်မသံတစ်ဆယ့်လေးနကသံဏ်သရဏ်သမံသမီးတစ်လိတ်သုဏ်တဖဏ်သုနုဏ်လီ။

ကဘဏ်ယုထံဏ်တစ်မေးစာဖဲလဲဏ်အခါလဲဏ်

နကြားထံဏ်လိတ်သးဒီးကသံဏ်သရဏ်ဖဲလေးနမုဏ်အိဏ်ဒီးတစ်ဘဏ်ယိဏ်ဘဏ်ဘျီလေးနဖိအဂီ၊ မုတမုဏ် နဖိမုဏ်အိဏ်ဒီးတစ်လေးလတ်တခါခါဒ်အမုဏ်-

- အခိဏ်ယံဆါ မုတမုဏ်အကိတ်ဘိဆါ
- အသုဏ်ယာသးယာ မုတမုဏ် မံစုဏ်မံခု မုတမုဏ် စုးလီအသးပြုကလတ်
- အသးအုနုညီဖးဒိဏ်
- နကွဏ်အီလီကလေးဆါနးနုဏ်နဆိမိဏ်လေးကမုဏ်ဒ်တစ်ကူဘဏ်ကန်ဘဏ်တစ်ဆယ့်လေးအကါတဒိဏ်ဘဏ်
- ဖဲအဆံဏ်ဆါအခါဆါ, မုတမုဏ် အဟာဖာဆါ
- ဖိဏ်ဆါထီဏ်
- နဖိဆံးအသးမုဏ်အိဏ်စုးနုဏ် ၃ လါ ဒီးအလီမုဏ်ကိဏ်နုဏ်လီ။

နမုဏ်အိဏ်ဒီးတစ်ဘဏ်ယိဏ်တခါခါဒီးလဲအုာနဖိဆုနကသံဏ်သရဏ်အအိဏ် မုတမုဏ် ဝုဏ်ဂီအုဏ်ကျီနုဏ်တကွဏ်။

Government of Western Australia
Child and Adolescent Health Service

ဖိသဏ်ဒီးပုလိဏ်ဘိတစ်ဆိဏ်ဆုဏ်ဆိဏ်ချတစ်ဖဲတစ်မေး
15 Hospital Ave, Nedlands, WA, 6009.
လီထဲစီ- (၀၀) ၆၄၅၆၂၂၂၂
တစ်ဒုးဆိဏ်ထီဏ်ဆိလေး-ဂုဏ်ဂီအုဏ်ကျီ
Ref: 343.6 © CAHS 2023

တစ်ကွဲးနိဏ်ကွဲးယာဆိတစ်မေးနုဏ်ဆိသုလေးတစ်ယုထာကတဲကတဲရဲဏ်ကျီအီလေးလဲအိဏ်ဒီးအကွဏ်အဂီတဖဏ်လေးတစ်ယုထီဏ်လေးပုလေးပုးဂဲးမေးတစ်တသုဂုဏ်တဖဏ်အဂီနုဏ်လီ။

တစ်တပုးနုဏ်တဏ်- တစ်ကွဲးထုးထီဏ်ရုလီဆိမုဏ်လေးတစ်ကူဏ်ဘဏ်ကူဏ်သုထီရီဒီးတစ်ဂုဏ်တစ်ကျီတစ်ပညိဏ်ကွဏ်စိတဖဏ်အဂီနုဏ်လီ။ ဆဲးကျိးဘဏ်ပုလဲအိဏ်ဒီးဆုဏ်ချကဟုကယဏ်ကိစိတဂုဏ်လေးကသံဏ်ကသီအတစ်ဟုဏ်ကူဏ်လိဏ်တဘျီလဲလဲအဂီနုဏ်တကွဏ်။
© ကိဏ်စဏ်လေးမုဏ်နုဏ်ဆိးစကြဲလယာ, ဖိသဏ်ဒီးပုလိဏ်ဘိတစ်ဆိဏ်ဆုဏ်ဆိဏ်ချတစ်ဖဲတစ်မေး